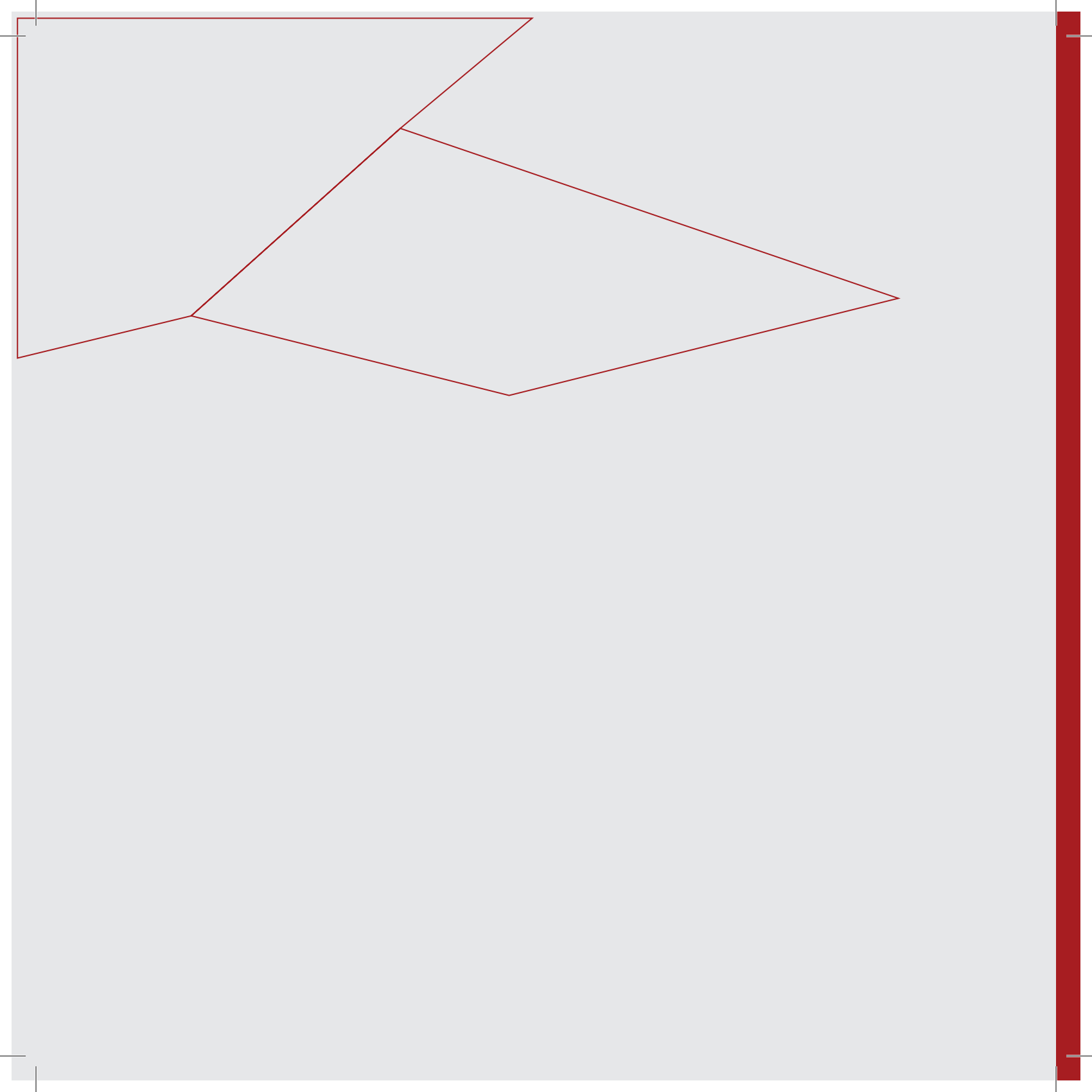

Ένωση Καλλιτεχνών - Συντηρητών Υπαλλήλων του Υπουργείου Πολιτισμού
Εικαστική έκθεση σύγχρονης τέχνης για την επέτειο των 100 χρόνων από την Μικρασιατική καταστροφή

η Ανάγκη της Θύμησης

η Ανάγκη της Θύμησης

Με αφορμή τη συμπλήρωση 100 χρόνων από τη Μικρασιατική Καταστροφή οι εικαστικοί καλλιτέχνες εργαζόμενοι του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού δημιουργούν με τα έργα τους μία αφιερωματική έκθεση για ένα εμβληματικό γεγονός της σύγχρονης Ιστορίας της Ελλάδας.

Η “ανάγκη της θύμησης” όπως είναι ο τίτλος της έκθεσης, μας προκαλεί να αναστοχαστούμε , περιόδους ακμής και καταστροφής, ακούσματα και μυρωδιές, βιώματα τραυματικά, εικόνες από τόπους και συναισθήματα που όλοι έχουμε μέσα μας, μιας και ο Μικρασιατικός Ελληνισμός είναι οι συγγενείς μας, είναι οι φίλοι και οι απόγονοι που ακόμη διατηρούν τις παραδόσεις ζωντανές.

Τα έργα της έκθεσης επιχειρούν μία αφήγηση των γεγονότων που καθόρισαν και συνέθεσαν το ψηφιδωτό των εκατό χρόνων της μικρασιατικής μνήμης. Τα χρώματα, τα υλικά, οι συνθέσεις, οι φόρμες, οι τεχνικές που έχουν χρησιμοποιήσει οι καλλιτέχνες παρουσιάζουν μέσα από μια σύγχρονη προσέγγιση το χρονικό της Καταστροφής και προσφέρουν στον επισκέπτη μια συναισθηματικά φορτισμένη εμπειρία.

Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στους εικαστικούς καλλιτέχνες, στην Ένωση Καλλιτεχνών - Συντηρητών Υπαλλήλων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, στο Επιγραφικό Μουσείο και σε όλους όσους συνετέλεσαν στη διοργάνωση αυτής της δράσης, που μας συγκινεί, μας συνδέει με το ιστορικό παρελθόν και επιβεβαιώνει ότι όλα όσα χάθηκαν πριν από έναν αιώνα παραμένουν ζωντανά στην ψυχή μας.

Γιώργος Διδασκάλου
Γενικός Γραμματέας Πολιτισμού

Οι ευάριθμοι εικαστικοί οι οποίοι υπηρετούν σε υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού αποτελούν μια ιδιαίτερη ομάδα που συνδέουν την καλλιτεχνική απόδοση έργων της αρχαιότητας με την αρχαιολογική επιστήμη συμβάλλοντας στην καλλίτερη ανάγνωσή και ερμηνεία τους. Αυτή η συνθήκη όπου η εικαστική δημιουργία μπορεί να συναντιέται στους κόλπους της αρχαιολογικής δράσης, ανάμεσα σε αριστουργηματικά έργα τέχνης και σε πιο απλά τέχνηρα της της αρχαιότητας, τα οποία δυνάμει αποτελούν πηγή έμπνευσης, προσκλήση και έναυσμα παραγωγής σύγχρονων έργων, είναι πραγματικά ένα εξαιρετικά ευτυχές γεγονός.

Η εικαστική δημιουργία καθίσταται έτσι αλληλένδετη με καλλιτεχνήματα του αρχαίου κόσμου αποτελώντας μια αδιάσπαστη αλυσίδα καλλιτεχνικής δημιουργίας. Οι εικαστικοί του Υπουργείου ερχόμενοι σε άμεση επαφή με αριστουργήματα της αρχαιότητας με τα ακριβά, πολύτιμα ή ευτελέστερα υλικά τους, την απλή ή περίτεχνη τεχνοτροπία τους, την τεχνολογική πολυμορφία τους, πέρα από την ακριβή τους αποτύπωση μέσω της παρατήρησης και της δημιουργικής τους αναπαραγωγής και ως συνέπεια των συναισθημάτων που γεννιούνται από αυτή την επαφή, προχωρούν σε παντοίωτροπες δικές τους πρωτότυπες δημιουργίες υψηλής ποιότητας και συμπεριληπτικότητας. Ξύλο, μέταλλο, πλαστικό, γυαλί, μουσαμάδες, υφάσματα, χρώματα ακρυλικά, λάδια, ακουαρέλες, κάρβουνα, μολύβια, και ποικίλες τεχνικές χαρακτηριστικής καθώς και πολλά άλλα μέσα επιστρατεύονται για να υπηρετήσουν στην υλοποίηση των εμπνευσμένων ιδεών των εικαστικών μετουσιώνοντας τις σε μοναδικά έργα. Αυτά τα νέα πρωτότυπα έργα τέχνης συμπεριλαμβάνουν στο υπόβαθρο της δημιουργικότητας των καλλιτεχνών τους όλη την αισθητηριακή και αισθητική γνώση της αρχαιότητας. Ταυτόχρονα, αποτελούν ένα λαμπρό δείγμα αυτής της όσμωσης και ένα σημαντικό τεκμήριο προβληματισμού μέσα από τις δυνατότητες της σύγχρονης καλλιτεχνικής έκφρασης .

Η Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς υποδέχεται με χαρά αυτά τα έργα στους κόλπους της και αποδίδει τα εύσημα και τα θερμά της συγχαρητήρια στους δημιουργούς τους, οι οποίοι ως ανήσυχoi άνθρωποι του σύγχρονου κόσμου υλοποιούν και μετουσιώνουν σε απτά καλλιτεχνήματα τους προβληματισμούς και τα οράματά τους για ένα καλλίτερο παρόν και για ένα ευοίωνο μέλλον.

Πολυξένη Αδάμ - Βελένη

Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Με εφελτήριο τη συμπλήρωση των εκατό ετών από τη μικρασιατική καταστροφή, και στο πλαίσιο συνέχισης των σχετικών εκδηλώσεων μνήμης, έχουμε φέτος τη χαρά και την τιμή να φιλοξενούμε στο Παγκόσμιο Πολιτιστικό Ίδρυμα Ελληνισμού της Διασποράς του Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας – Νέας Χαλκηδόνας, την έκθεση εικαστικών «Η ανάγκη της θύμησης», η οποία υλοποιείται από τους καλλιτέχνες εργαζόμενους του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Η μοναδική αυτή έκθεση θα πλαισιώσει με ιδανικό τρόπο τις εκδηλώσεις του Ιδρύματός μας για τον εορτασμό της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων, στις 18 Μαΐου, καθώς θα αποτελέσει τον πυρήνα των πολιτιστικών δρώμενων του Ιδρύματος και του Μουσείου Μικρασιατικού Ελληνισμού «Φ. Χαϊδεμένου», αλλά και το σημείο αναφοράς και διασύνδεσης ανάμεσα στο παρόν και το παρελθόν.

Η παρουσίαση των καλλιτεχνικών δημιουργιών της Ένωσης Καλλιτεχνών -Συντηρητών του ΥΠΠΟΑ σηματοδοτεί την αναβίωση των ιστορικών και πολιτιστικών διαδρομών του ελληνισμού της Μικράς Ασίας και ενισχύει τη διατήρηση της συλλογικής μνήμης ενός λαού, μέσα από την τέχνη και το ισχυρό αποτύπωμά της στη σημερινή πραγματικότητα. Η τέχνη, άλλωστε, διαχρονικά, υπηρετεί τη μνήμη και την ανάγκη της θύμησης, αποτυπώνοντας το εκάστοτε θέμα που εκφράζει με τον δικό της, πάντα, μοναδικό τρόπο.

Εν κατακλείδι, να εκφράσω τις βαθιές ευχαριστίες μου στους εκλεκτούς υπαλλήλους – εικαστικούς του ΥΠΠΟΑ, οι οποίοι με το σπουδαίο έργο τους συμβάλλουν καταλυτικά και στη δική μας, διαρκή, προσπάθεια διατήρησης, διάδοσης και ανάδειξης της λαμπρής ιστορίας του Μικρασιατικού Ελληνισμού.

Γιάννης Βούρος

Πρόεδρος Π.Π.Ι.Ε.Δ., Δήμαρχος Νέας Φιλαδέλφειας - Νέας Χαλκηδόνας

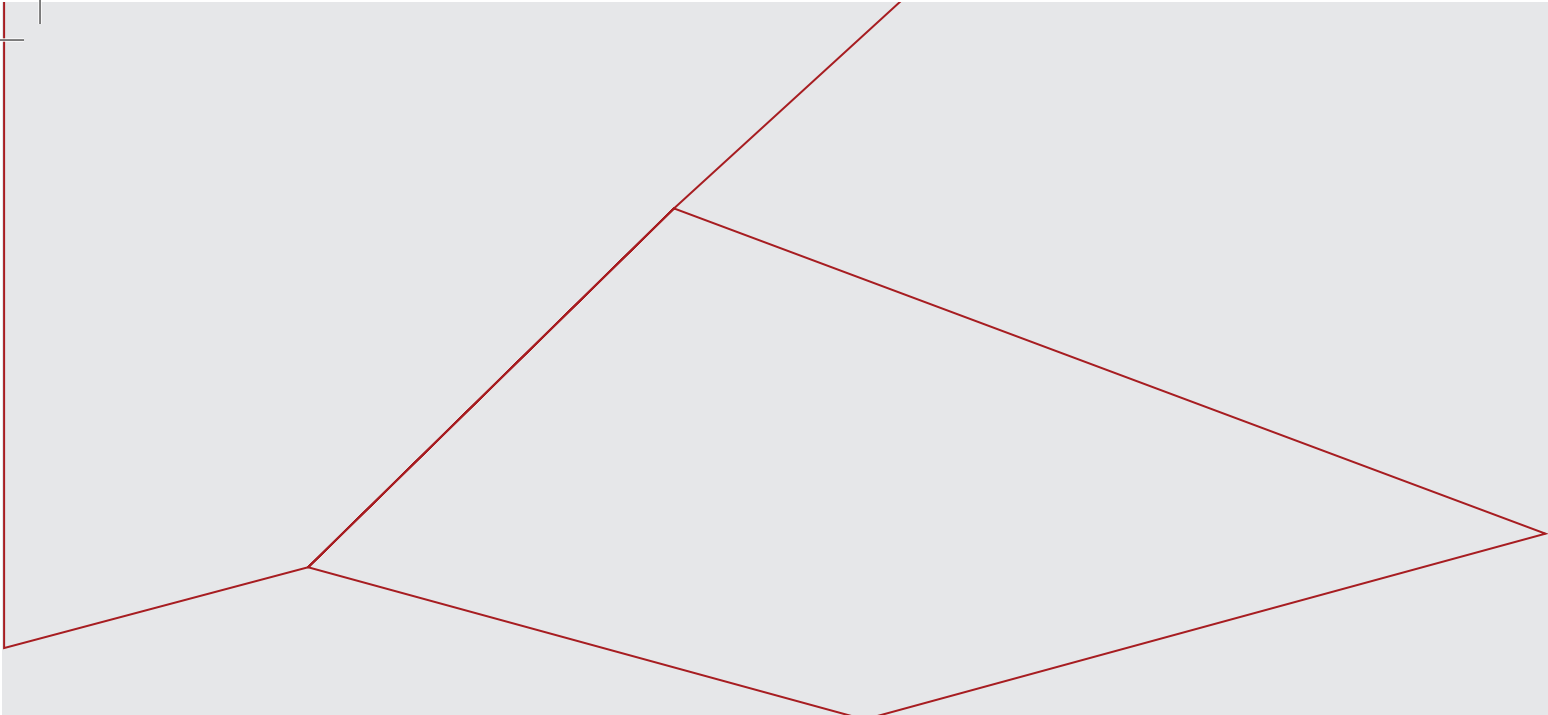
Η έκθεση εικαστικών «Η ανάγκη της θύμησης», σύνθεση των δημιουργιών των συντηρητών υπαλλήλων – καλλιτεχνών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, αποτελεί έργο ζωής και φόρο τιμής στους Έλληνες της Μικράς Ασίας και στο στίγμα που άφησαν έως σήμερα. Μέσα από τη δύναμη της τέχνης, των εικόνων και των εικαστικών έργων, επιχειρείται η διατήρηση της θύμησης των πατρογονικών εδαφών, του κάλλους και της ευημερίας των αλησμόνητων πατρίδων, η οποία δεν θα χαθεί ποτέ από τις ψυχές και τις καρδιές μας.

Η παρούσα έκθεση έργων τέχνης αποτελεί μία ακόμα προσπάθεια ανάδειξης και διατήρησης της πολιτισμικής κληρονομιάς και κουλτούρας της Μικράς Ασίας, μεταλαμπαδεύοντας τη γνώση στις νεώτερες γενιές. Τα έργα τέχνης που εκτίθενται στο Παγκόσμιο Πολιτιστικό Ίδρυμα Ελληνισμού της Διασποράς του Δήμου Ν. Φιλαδέλφειας – Ν. Χαλκηδόνας, έχουν ως στόχο να αναδείξουν τη συναισθηματική και μνημονική τους αξία, μεταφέροντας πληροφορίες, θύμησης και γεγονότα του παρελθόντος στη σύγχρονη εποχή.

Θερμές ευχαριστίες στους υπαλλήλους του ΥΠΠΟΑ για την αξιέπαινη προσπάθεια και συμβολή τους στη διατήρηση της μνήμης του Μικρασιατικού Ελληνισμού και στην ανάδειξη του ιστορικού παρελθόντος των αλησμόνητων πατρίδων.

Χρήστος Κοπελούσος

Αντιπρόεδρος Π.Π.Ι.Ε.Δ. - Μουσείου «Φιλίω Χαϊδεμένου», Δημοτικός Σύμβουλος

Η έκθεση αυτή αποτελεί μία από τις δράσεις του κλαδικού σωματείου: Ένωση Καλλιτεχνών - Συντηρητών Υπαλλήλων ΥΠΠΟ για τα 100 χρόνια από τη Μικρασιατική καταστροφή.

Οι εικαστικοί καλλιτέχνες εργαζόμενοι του Υπουργείου Πολιτισμού συνδέονται με τη συλλογική μνήμη του Μικρασιατικού ελληνισμού, της καταστροφής, της προσφυγιάς, της επιβίωσης σε νέο τόπο! Οι πληγές παραμένουν ανοιχτές για τους συγγενείς και τις οικογένειες που χάθηκαν, τις περιουσίες και τα όνειρα. Μετά από τρεις γενιές, ο μόχθος και η προκοπή των ανθρώπων που επέζησαν δημιούργησαν το νέο πολιτισμικό περιβάλλον στις Νέες περιοχές που ρίζωσαν. Παίρνοντας δύναμη από την επιβίωσή τους, ακουμπώντας στις μνήμες τους, προσαρμόστηκαν και μεγαλούργησαν.

Με αφορμή την έκθεση «ανάγκη της θύμησης» καλλιτέχνες και κοινό επαναπροσδιορίζομαστε, συναισθανόμαστε και σχετιζόμαστε με τους ανθρώπους από διαφορετικές πατρίδες.

Παναγιώτα Πιτσιρή
Πρόεδρος της Ένωσης Καλλιτεχνών - Συντηρητών Υπαλλήλων ΥΠΠΟ

«Ιστορία δεν είναι μόνο τα μεγάλα γεγονότα.
Είναι το πώς τα γεγονότα αυτά συναντήθηκαν
με την εμπειρία των ανθρώπων-το πώς η μεγάλη ιστορία
διαπέρασε και αποτυπώθηκε στο σώμα των ανθρώπων.»

Αιμιλία Σαλβάνου, Ιστορικός¹

«Από ποια πόλη της Μικράς Ασίας ήταν οι δικοί σου;» είναι μια ερώτηση οικεία, που ενέχει όμως την ιστορία της μεγαλύτερης συμφοράς του Νεότερου Ελληνισμού, της Μικρασιατικής Καταστροφής. Σχεδόν όλοι έχουμε κάποιον γνωστό, φίλο ή συγγενή που φέρει ζωντανά μνήμες και μαρτυρίες της πραγματικότητας και της ζωής του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας, πριν και μετά την τραυματική εμπειρία της Καταστροφής.

Η Μικρασιατική Καταστροφή του 1922 είχε καταλυτική σημασία στον τρόπο που δομήθηκε η ελληνική κοινωνία σε οικονομικό, πολιτικό και πολιτισμικό επίπεδο. Μεταξύ των προσφύγων και των γηγενών, παρά τους κοινούς δεσμούς θρησκείας, γλώσσας και εθνικής ταυτότητας, υπήρξε για αρκετά χρόνια ένα βαθύ και τοξικό χάσμα. Φυσικά, οι ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες που ακολούθησαν είχαν ως αποτέλεσμα να γίνει αποδεκτή η ιδιαίτερη προσφυγική ταυτότητα από την ελληνική κοινωνία. Η συμβολή της λογοτεχνίας, της μουσικής, του κινηματογράφου, των εικαστικών τεχνών υπήρξε ουσιαστική και καθοριστική στη σταδιακή ενσωμάτωση των προσφύγων στο εθνικό σύνολο.

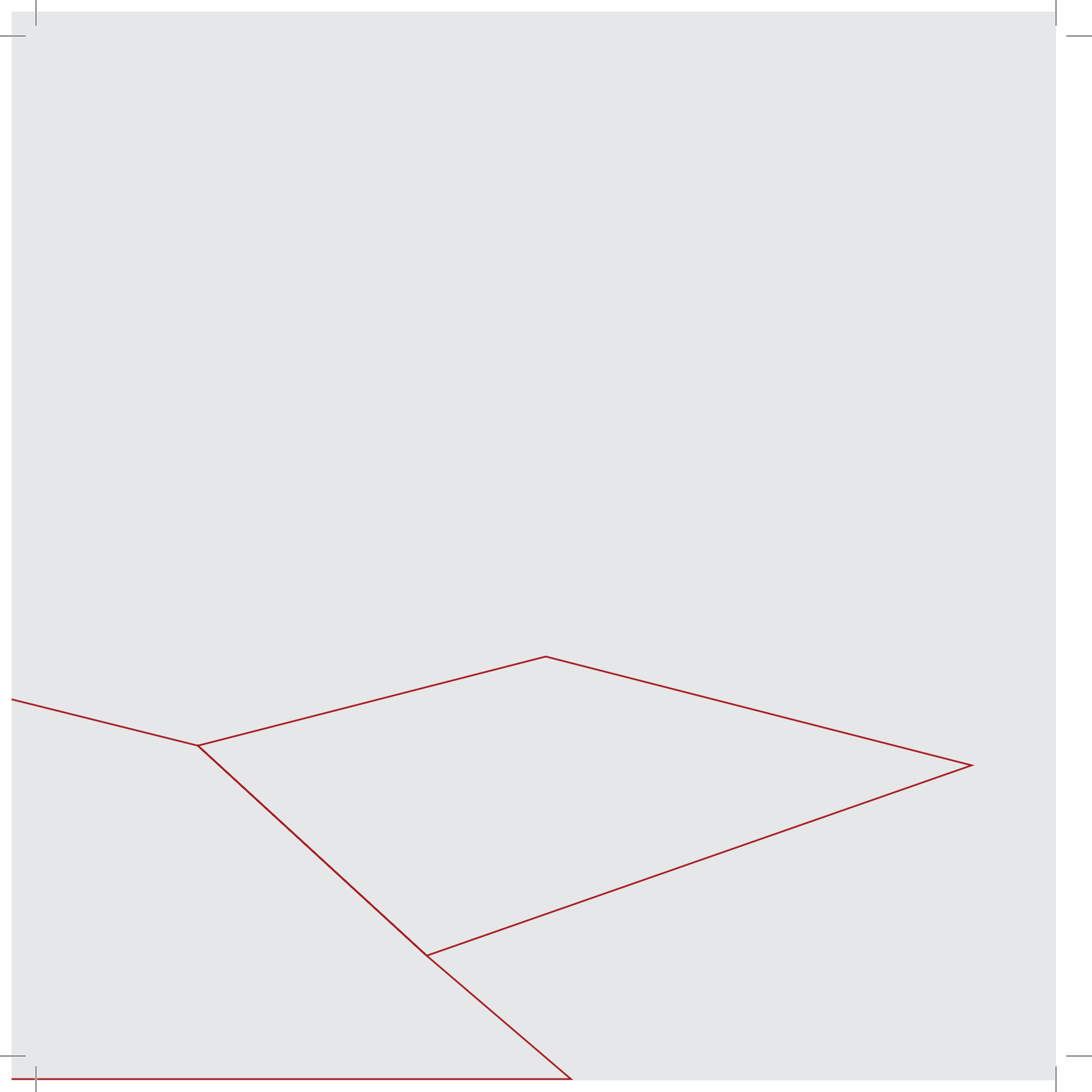
Μέσα από την τέχνη, για άλλη μια φορά, αναζητάμε τη συνάντηση με το παρελθόν. Τι σημαίνει για κάποιον η Μικρασιατική καταστροφή το 2022; Ποια είναι η σύνδεσή του με την ιστορία; Πώς προσεγγίζει κανείς τις ιστορικές αναπαραστάσεις της εποχής; Με ποιους τρόπους ο δημιουργός μέσα από το εικαστικό του έργο ανιχνεύει την ατομική και τη συλλογική μνήμη; Ποια πλευρά του παρελθόντος θα φωτίσουμε; Είναι μερικά από τα θεμελιώδη ερωτήματα που θέτει μια έκθεση σύγχρονης τέχνης με αφορμή και θέμα ένα ιστορικό γεγονός.

Η κρίση που χαρακτηρίζει την εποχή μας καθιστά αναγκαία την κατανόηση και την επανεξέταση γεγονότων, καταστάσεων, αξιών και συναισθημάτων μέσω της μνήμης και της κριτικής ανάγνωσης της ιστορίας.

Η σχέση μας με την ιστορία οφείλει να είναι ζωντανή, να θίγει, να αναδεικνύει, να ερμηνεύει, να σχολιάζει, να διαμορφώνει κάθε στιγμή τη ματιά μας απέναντί στο παρελθόν αλλά και στο παρόν. Στόχος είναι η έκθεση να αποτελέσει μέσω της συνάντησης με την ιστορία –ατομική ή συλλογική- έναν στοχασμό για το τώρα. Εξάλλου, το πώς βλέπουμε το παρελθόν καθορίζει το μέλλον.

Νίκη Παπασπύρου

¹Συνέντευξη της Αιμιλίας Σαλβάνου στον Σπύρο Ζωνάκη, Σχεδία- Περιοδικό Δρόμου, #99, Απρίλιος 2022.

Ιωάννα Βλάχου

*Απώλεια, χαρτί και σίδερο,
μεταβλητές διαστάσεις, 2022*

Από το 2008 η δουλειά μου είχε πάντα σχέση με τη διαφάνεια.

Ξεκίνησα με τη σειρά “Ultrasound”, τη διαφάνεια του σώματος και συνεχίζω...

Με ενδιαφέρει η απόδοση του φωτός και της σκιάς, η ιδιότητα του υλικού που επιτρέπει να φαίνονται αντικείμενα που βρίσκονται πίσω ή μέσα σε αυτό. Η διαφάνεια προσδίδει μια άλλη διάσταση και εμφανίζει κάτι εσωτερικό, πιο βαθύ, στο οποίο αποδίδονται έννοιες.

Διαφάνεια στις σχέσεις, το σώμα, την ψυχή κάτω από το ένδυμα.

Η δύναμη του ενδύματος δίνει στοιχεία για το πρόσωπο που ντύνει την ψυχή, τις συνήθειές του, τον όγκο του, την οικονομική του κατάσταση, τη διάθεσή του...

Ένα μικρό του μέρος είναι ικανό να κινήσει μνήμες.

Το σφίγγω στην αγκαλιά μου, στη μνήμη της απώλειας των ψυχών.....

Δέσποινα Ζηλίδου

Αιτίλο, γάζα, κλωστή, κοινοτυπία, εκτύπωση, 50 × 50εκ., 2022

Στο έργο μου πραγματεύομαι την φορτισμένη έννοια, του ξεριζωμού από την πατρίδα, σε άθλιες συνθήκες και υπό οδυνηρές καταστάσεις. Εικόνα γυναίκας* που στην πορεία της προς τη ζωή αντιπαλεύει τον θάνατο, το μέλλον, το άγνωστο.

Τα υλικά που χρησιμοποιώ είναι ετερόκλητα : γάζα, κλωστή, κοινοτυπία, εκτύπωση.

Η αντίθεση ξεκινά με το τύπωμα από την χάραξη σε λινόλαιο (σκληρό υλικό), όχι στο αναμενόμενο χαρτί τυπογραφίας, αλλά πάνω σε εύθραυστο υλικό την γάζα, σύμβολο μεταθανάτιο. Απώσπασμα από ποίημα του Καβάφη ενσωματώνεται, ώστε να φορτίσει την παράτολμη προσπάθεια της πορείας προς το μέλλον.

Κωσταντίνος Ζιαμπάρας
Άτιτλο, μελάνι σε χαρτόνι, 21 x 15 εκ., 2012

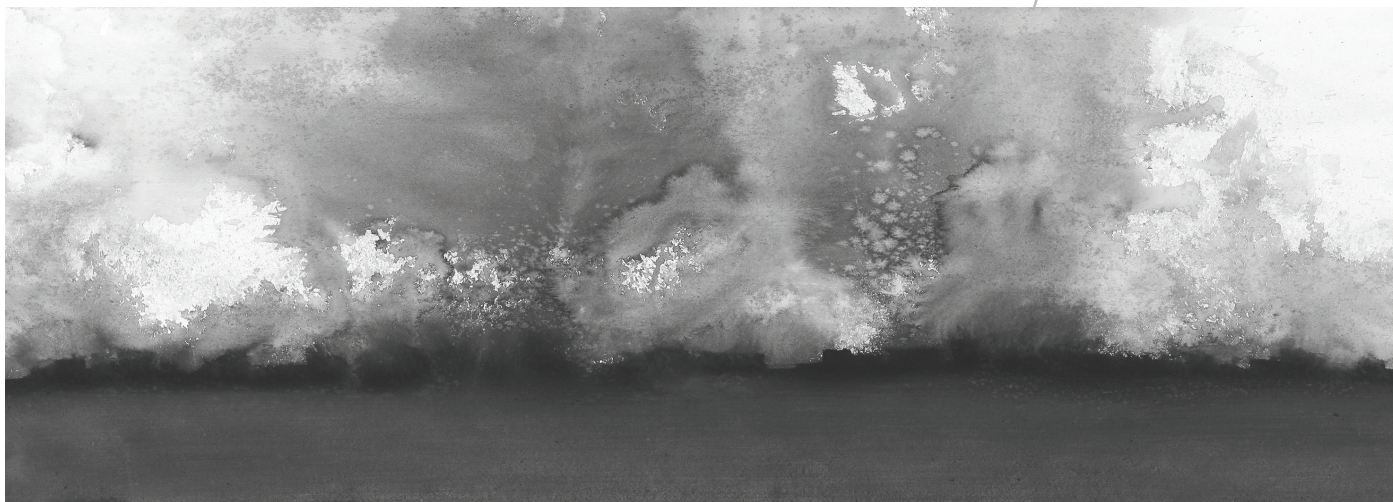

Δημήτρης Κανβάς

Kokoro itai (Η καρδιά μου πονάει),
σκόνες σε χαρτόνι, 75 x 105 εκ., 2022

Το 1922 κατά τη διάρκεια της καταστροφής της Σμύρνης στο λιμάνι υπήρχε κι ένα γιαπωνέζικο εμπορικό πλοίο με την ονομασία Τόκεϊ Μαρού. Ο καπετάνιος βλέποντας τα γεγονότα που λάμβαναν χώρα μπροστά στα μάτια του, έδωσε διαταγή να πετάξουν στη θάλασσα τα εμπορεύματα και να υποδεχτούν όσο περισσότερους από τους διωκόμενους μπορούσε να χωρέσει το πλοίο. Έσωσε περίπου 830 ανθρώπους, άλλοι μιλάνε και για πάνω από 1000. Μια φράση που αναφέρεται πως είπε ήταν το «Κόκορο ιτάι» που στα Ιαπωνικά σημαίνει «Η καρδιά μου πονάει». Κάποια άλλη πληροφορία για τον καπετάνιο δεν υπάρχει.

Παίρνοντας αφορμή από αυτά τα γεγονότα δημιουργώ ένα φανταστικό πορτραίτο του γιαπωνέζου καπετάνιου σαν φόρο τιμής για την πράξη του. Αποδίδω το πορτραίτο με πλακάτα χρώματα δίχως πολλές φωτοσκιάσεις εμπνεόμενος από την μάνγκα εικονογραφία των χαρακτηριστικών γιαπωνέζικων κόμικς. Στο πλάι σε κάντζι γραφή αναγράφεται η φράση «Η καρδιά μου πονάει» δίνοντας την αίσθηση πως πρόκειται για εξώφυλλο ή αφίσα κάποιου κόμικ του οποίου ο καπετάνιος είναι ο πρωταγωνιστής.

Ανδρέας Κοντονής

Αλησμόνητη πατρίδα, ακριλικά πάνω σε χαρτί, 100 x 35εκ., 2022

Η εικόνα της φλεγόμενης πόλης στιγμάτισε για το υπόλοιπο της ζωής τους όσους βρέθηκαν μέσα στα πλοία της «σωτηρίας». Η γλυκιά πατρίδα τους παραδόθηκε στις φλόγες, όλες οι μνήμες και τα όνειρα έσβησαν μέσα στην απόκοσμη εικόνα του καπνού. Μία μητρόπολη καταστράφηκε, χάθηκε, εξαϋλώθηκε μπροστά στα μάτια όσων γεννήθηκαν, μεγάλωσαν και έζησαν σε αυτήν.

Δημήτρης Μαστορόπουλος
Μικρασιατική καταστροφή
επιζωγραφισμένος γύψος, 81 x 41 x 9,5εκ., 2022

Στο έργο μου που αποτελείται από τρία Χαρακτικά, αποτυπώνω μέσω των αισθήσεων μου, αχνάρια μνήμης από την άνθιση του πολιτισμού της μικρής Ελλάδας των αρχαίων χρόνων, πόλεις χτισμένες στις Ομηρικής Τροίας τις στάχτες, πάνω στα λαμπρά ανάκτορα. Στη γη της Ιωνίας, η Σμύρνη των νεώτερων χρόνων, κέντρο πολιτισμικό ανατολής και δύσης, καταστρέφεται. Ο ξεριζωμός, ο διωγμός, φωτιά, στάχτη, ποταμός βαμμένος με αίμα.

Αχνάρια μνήμης αποτυπώνονται στην ιστορία των ανθρώπων, όχι για να ζωντανέψουν το νοσταλγικό παρελθόν, με τα γνησιότερα κομμάτια του αρχαιοελληνικού και βυζαντινού βίου και με την πολύτιμη μίξη του ελληνικού πολιτισμού με το μαγευτικό μύθο της Ανατολής. Αλλά γιατί σήμερα αποτελεί λίκνο κοσμοπολιτικού πνεύματος, για να χτίσουμε το μέλλον.

Δήμητρα Μπακογιαννάκη

Αχνάρια μνήμης, χαρακτηριστικά έργα τυπωμένα σε χαρτί με μικτή τεχνική, 100 x 70εκ., 2022

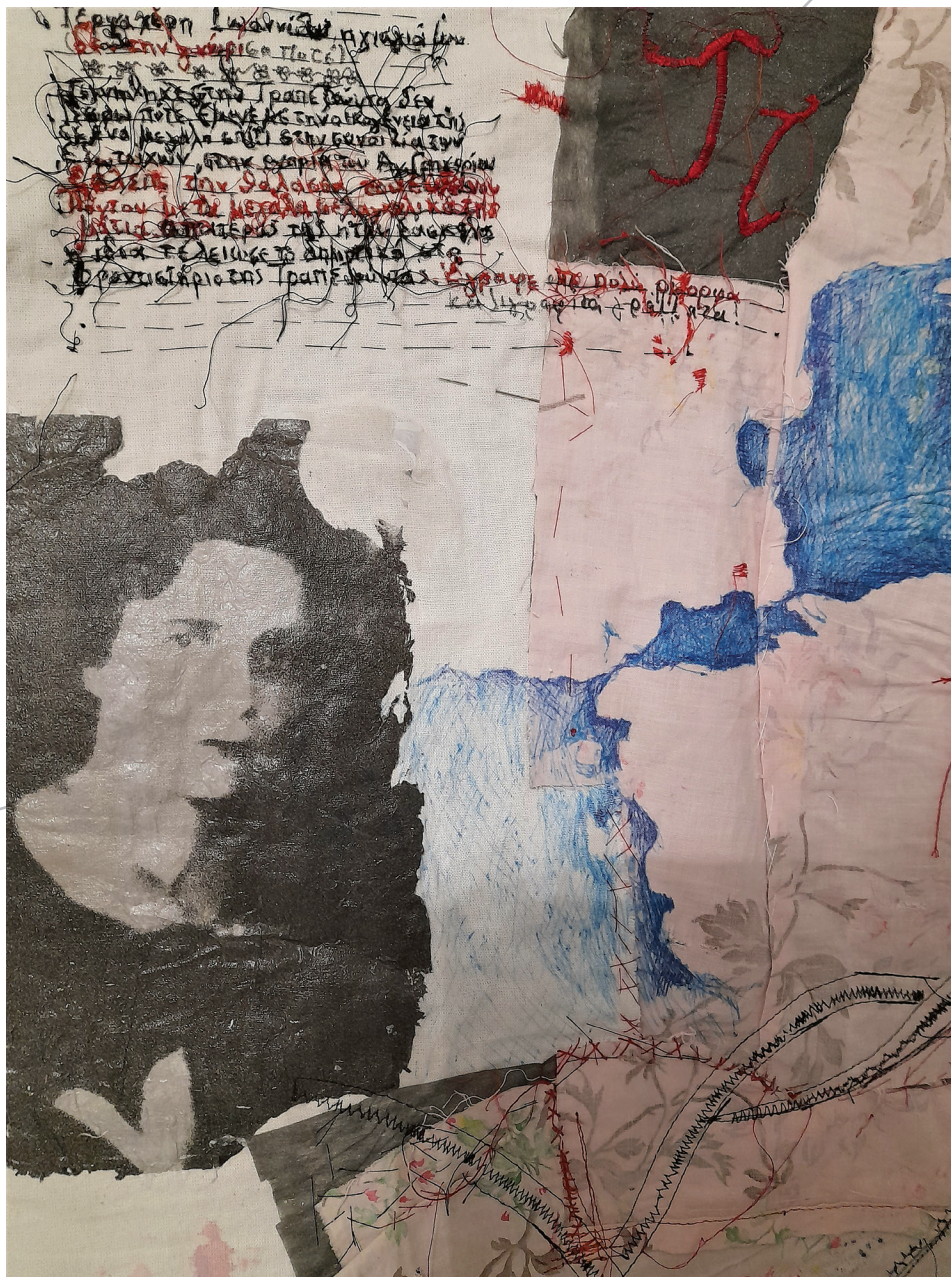
Αλέξανδρος Νίκας
Η απόγονος, λάδι σε μουσαμά,
30 x 40εκ., 2020

Διονύσιος Νινός

Αίπλο, μικτή τεχνική σε χαρτόνι
70 x 100εκ., 2016

Τερψιχόρη Ξανθοπούλου

5 γυναίκες πρόσφυγες από τον Πόντο,
μικτή τεχνική, διαστάσεις μεταβλητές, 2022

Παναγιώτα Πιτσιρή

Μπόγος, ύφασμα, 57 x 47 x 45εκ., 2022

Κάποιοι δεν είχαν πληροφόρηση ότι το μέτωπο δεν θα άντεχε, δεν είχαν μεριμνήσει να πάρουν τα χρήματά τους, να μαζέψουν τα απαραίτητα. Ακούγεται ότι έρχονται οι Τούρκοι και καταστρέφουν στο πέρασμά τους τα πάντα. Τρέχουν πανικόβλητοι να μαζέψουν μια ζωή σε ένα μπόγο και να φύγουν όσο πιο γρήγορα γίνεται!

Τί μαζεύω από ένα σπίτι ολόκληρο να πάρω μαζί μου όταν απειλείται η ζωή μου και πρέπει να φύγω γρήγορα; Δεν ξέρω αν θα γλιτώσω, θα πρέπει να μπορώ να τρέξω, να πηδήξω σε κάποιο πλοίο, βάρκα, ό,τι βρω!

Ο μπόγος των προσφύγων περιλάμβανε τα πιο ετερόκλητα πράγματα! Τα πιο χρήσιμα και τα πιο άχρηστα ταυτόχρονα. Εικονίσματα, μικρά πράγματα συναισθηματικής αξίας, χρηστικά αντικείμενα, πολύτιμα αντικείμενα, συμβόλαια, κλειδιά, φωτογραφίες, κοσμήματα, χρήματα, λίγο χύμα, φωτογραφίες, άχρηστα μικροπράγματα που πάρθηκαν στον πανικό.

Νικόλας Σφήκας

κι αποχαιρέτα την, την Αγία Φωτεινή που χάνεις - ۱۹۲۲ سمیرنا
λάδι σε καμβά, 80 x 80 εκ., 2022

Δεν αναλύουμε τις λανθασμένες κινήσεις της ελληνικής κυβέρνησης που οφείλονται στην προδοσία της Αντάντ, όπως άλλωστε και την αιμοδιψία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας συνεπικουρούμενης από τη Γερμανία.

Το μεγαλύτερο βάρος για τους Έλληνες στηριζόταν στην επανάκτηση της Σμύρνης γιατί ο νους και η καρδιά μας παραμένει πάντα στις αλησμόνητες πατρίδες.

Αντώνης Τριανταφύλλου
Μακροθυμία, πεντελικό μάρμαρο, 40 x 8 x 7 εκ., 2022

Αντώνης Φουκαράς
Αλληλεγγύη στην προσφυγιά, ξηρό παστέλ
70 x 100 εκ., 2015

Φωτιάδου Χρυσάνθη

Ενθύμιον Κιουτάχειας, Ψηφιακή εικόνα, ξύλο, plexiglas
περίπου 40 x 45εκ., 2022

Τα υλικά κατάλοιπα ενός πολιτισμού αποτελούν τεκμήρια μιας ιστορικής περιόδου που έχουν τη δύναμη να ανασύρουν από τη λήθη ιστορίες και ερωτήματα, να δώσουν αφορμή για στοχασμό της μνήμης που μεταφέρουν, της κατασκευής και την ερμηνείας του παρελθόντος.

Η εικονοποιημένη μνήμη διαμορφώνεται και αλλοιώνεται: το πρωτογενές υλικό είναι η έναρξη, η αφορμή για επεξεργασία και αναζήτηση. Σε αυτή τη διαδικασία διαπλέκονται οργανικά χρόνος, ύλη και μνήμες και προκύπτει μια νέα, δημιουργική, σχέση ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν.

Στις απαρχές του εικοστού αιώνα ο ελληνικός στρατός εισέβαλε στην Κιουτάχεια με σκοπό να εγκαταστήσει εκεί το στρατηγείο του για την προέλαση των ελληνικών δυνάμεων προς την Άγκυρα. Οι άντρες της χριστιανικής κοινότητας ήταν σχεδόν όλοι απόντες και η πλειονότητα των ούτως ή άλλως τουρκόφωνων Έλληνορθόδοξων είχε εκποτιστεί στη Συρία, μαζί με τους Αρμένιους συντοπίτες τους. Η πόλη φυτοζωούσε. Οι Έλληνες φαντάροι, μπαίνοντας στην Κιουτάχεια, έμειναν έκθαμβοι τόσο από την αστική της ανάπτυξη όσο και από τον εντυπωσιακό διάκοσμο με τα πολύχρωμα πορσελάνινα πλακίδια στις προσόψεις κτιρίων, σε κάθε δημόσια βρύση, στους δρόμους και στα σπίτια. Πολλοί από αυτούς έσπευσαν να αγοράσουν αναμνηστικά δώρα, με το «Ενθύμιον Κιουτάχειας» που έγραφαν οι κατασκευαστές επάνω στα κεραμικά αντικείμενα, για τις οικογένειες, τις μανάδες, τις αρραβωνιαστικίες, τις γυναίκες τους. Αυτά τα συναισθήματα ήταν αναμενόμενα, όμως, καθώς η Κιουτάχεια στο μακρινό παρελθόν της είχε υπάρξει και παρέμενε εκείνα τα χρόνια το σημαντικότερο κέντρο κεραμικής της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι δημιουργίες των εργαστηρίων της, διάσημες ανά την Ευρώπη ως οι περίφημες «πορσελάνες της Κιουτάχειας» ήταν αυτές που διακοσμούσαν από παλάτια σουλτάνων και μεγαλοπρεπή τεμένη μέχρι χριστιανικές εκκλησίες και μοναστήρια στην Εγγύς Ανατολή ή ακόμα και στο Άγιο Όρος. Δημιουργίες από τα χέρια σπουδαίων Αρμενίων, κυρίως, αλλά και Ρωμιών και Τούρκων με χαρακτηριστικό στυλ και ρεπερτόριο άνθινων συνθέσεων και φυτικών μοτίβων ζωγραφισμένων με απαράμιλλη δεξιοτεχνία. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον υπήρχαν και κάποια μικρά εργαστήρια Ρωμιών που παρήγαν χρηστικά κυρίως αντικείμενα. Από τους πιο καταξιωμένους ήταν ο Μηνάς Αβραμίδης με αξιόλογο έργο, που, ως άλλος Θεόφιλος, κατέφευγε σε ελληνικά μυθολογικά θέματα, όπως η θεά Αθηνά, ή χριστιανικά, όπως ο έφιππος Άγιος Γεώργιος που σκοτώνει τον δράκο. Τα κυρίαρχα χρώματα της Κιουτάχειας ήταν το κόκκινο, το κίτρινο, το τρκουάζ, το μπλε του κοβαλτίου, το πράσινο και το μελιτζανί του μαγγανίου, και εκτός από τα οθωμανικά μοτίβα υπάρχει και έντονη εικονογραφία με χριστιανικά μοτίβα, όπως το αμπελόκλημα, το σταφύλι, το ρόδι, οι ιχθύες και τα παγώνια.

(Πηγή: Περιοδικό Lifo, Αρχαιολογία & Ιστορία: Τα σπουδαία κεραμικά της Κιουτάχειας στο Μουσείο Μπενάκη, Χρήστος Παριδής, 4.2.2022)

Ιωάννα Βλάχου

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1976. Τελιώνει τις σχολές της Συντήρησης έργων Τέχνης, Αγιογραφίας και Εγκαυστικής, και το 2002 εισάγεται και στις δύο Σχολές Καλών Τεχνών, Αθηνών και Θεσσαλονίκης, επιλέγοντας το εργαστήριο του Τ. Πατρασκήδη στην Αθήνα από όπου αποφοίτησε με αριστείο το 2008. Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών της ΑΣΚΤ. Εξειδικεύεται στο εργαστήριο Χαρακτικής του Ι. Γουρζή, και στον κύκλο Ειδικών Μαθημάτων Παιδαγωγικής Επάρκειας. Έχει ολοκληρώσει το Δ' έτος μαθημάτων της ελληνικής νοηματικής γλώσσας στο Εθνικό Ίδρυμα κωφών του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας. Παράλληλα με τις σπουδές της, εργάζεται από το 1995 στο Υπουργείο Πολιτισμού και από το 2014 κατέχει τη θέση του Μουσειακού Ζωγράφου στο Μουσείο Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού. Παρακολουθεί προγράμματα καλλιτεχνικής πρακτικής και έρευνας στα Ηχητικά Περιβάλλοντα του Ιονίου Πανεπιστημίου. Συμμετέχει σε ομαδικές εκθέσεις, σχεδιασμό και κατασκευή σκηνικών και θεατρικών κοστούμιών, εικαστική επιμέλεια, performances, αναλαμβάνοντας παράλληλα, μεταξύ άλλων, στήσιμο εκθέσεων, ζωγραφικά έργα, αισθητικές αποκαταστάσεις, αρχιτεκτονικά σχέδια, αναπαραστάσεις και εικαστικά εκπαιδευτικά προγράμματα σε μουσεία και εφορείες αρχαιοτήτων.

Δέσποινα Ζηλίδου

Γεννήθηκε το 1975 στα Γιαννισά Ν. Πέλλας. Είναι πτυχιούχος στο Σχέδιο Δομικών Έργων της Ιδιωτικής Σχολής Πυθαγόρας στην Θεσσαλονίκη (1995). Απόφοιτος (με βαθμό 9,09- εννέα και εννέα εκατοστά) του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ. (2018) Από το 2005 είναι μόνιμη υπάλληλος στο Υπουργείο Πολιτισμού, στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πέλλας ως Σχεδιάστρια Αρχαίων – Εικαστικός και από το 2013 ασχολείται συστηματικά με την δημιουργία και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για λογαριασμό του Αρχαιολογικού Μουσείου Πέλλας Έχει συμμετάσχει σε workshops και ομαδικές εκθέσεις από το 2004 έως και σήμερα. Το 2017 πραγματοποίησε την πρώτη της ατομική έκθεση στην Αθήνα στο Αγγέλων βήμα με τίτλο «Οι Απόντες».

Κωσταντίνος Ζιαμπάρας

Γεννήθηκε στη Μελβούρνη το 1967. Είναι απόφοιτος της σχολής Βακαλό στη γραφιστική (1994) και της Α.Σ.Κ.Τ. στην ζωγραφική (Ψυχοπαίδης 2002). Έχει διδάξει ελεύθερο σχέδιο σε υποψηφίους (Α.Σ.Κ.Τ., αρχιτεκτονικής, γραφιστικής κ.α.). Έργα του έχουν περιληφθεί σε καταλόγους, ημερολόγια, προσκλήσεις και ιδιωτικές συλλογές. Έχει κάνει δυο ατομικές εκθέσεις Ζωγραφικής (Γκαλερί Αδάμ 2004 και Γκαλερί Αγκάθι 2012) και έχει λάβει μέρος σε αρκετές ομαδικές.

Δημήτρης Καννάς

Γεννήθηκε το 1975. Τελείωσε την ΑΣΚΤ το 2009 στο Τμήμα Ζωγραφικής με τον Γιώργο Λαζόγκα. Εργάστηκε ως συμβασιούχος σχεδιαστής από το τέλος του 1999 μέχρι το 2006 στην Β' ΕΠΚΑ και στην ΚΣΤ' ΕΠΚΑ. Από το 2006 έγινε αορίστου χρόνου στο ΥΠΠΟΑ και από το 2009 μετατάχθηκε στη θέση του ζωγράφου. Το 2016 πήρε μετάθεση στο ΕΜΣΤ όπου εργάζεται έως και σήμερα στο Τμήμα Εκπαίδευσης. Ζωγραφίζει εκ του φυσικού καθώς τον ενδιαφέρει η αποτύπωση της πραγματικότητας όπως την βλέπει όχι όμως φωτορεαλιστικά, αλλά σαν να είναι κρυμμένη κάτω από ένα πέπλο που καλύπτει τα πάντα και το ανασηκώνει για μια φευγαλέα ματιά. Τα τελευταία χρόνια τον απασχολεί το αστικό τοπίο μέσα στο οποίο ζει και κινείται και καταγράφει τους ανθρώπους, τα σχήματα και τα χρώματα της πόλης που μας περιβάλλουν και τα οποία συνήθως μας εγκλωβίζουν. Επιμένει σε μια αναζήτηση στοιχείων αισιοδοξίας σε μια κατά τα άλλα μουντή ως και ζοφερή πόλη. Το 2019 πραγματοποίησε την πρώτη του ατομική έκθεση «Σκίτσα του Συρμού» στο 1-2 Σπίτι. Έχει λάβει μέρος σε αρκετές ομαδικές εκθέσεις ζωγραφικής στην γκαλερί ΕΡΣΗ.

Ανδρέας Κοντονής

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1971. Έχει σπουδάσει στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών στα τμήματα ζωγραφικής με καθηγητή τον Χ. Μπότσογλου και χαρακτικής με καθηγητή τον Μ. Αρφαρά. Στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS παρακολούθησε τα τμήματα ζωγραφικής και χαρακτικής στην Minerva Art Academy Groningen, Ολλανδίας. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του παρακολούθησε το κατ' επιλογήν εργαστήριο γραφικών τεχνών, τυπογραφίας και τέχνης του βιβλίου με καθηγήτρια τη Λ. Βιδάλη. Κατέχει δύο τίτλους Μεταπτυχιακών-Master στη ζωγραφική και χαρακτική. Από το 1993 ασχολείται επαγγελματικά με την αποτύπωση αρχαιολογικών ευρημάτων και την παράλληλη εκπόνηση οροφωγραφιών και τοιχογραφιών σε κατοικίες και δημόσια κτήρια. Το 2007 διορίστηκε στην Γ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων ως μόνιμος υπάλληλος του Υπουργείου Πολιτισμού, ενώ από το 2018 έως σήμερα εργάζεται στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Αθηνών. Έχει λάβει μέρος σε αρκετές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, και πολλά από τα αρχαιολογικά σχέδιά του έχουν τύχει δημοσιεύσεων σε ελληνικές και διεθνείς επιστημονικές εκδόσεις και έντυπα.

Δημήτρης Μαστορόπουλος

Αποφοίτησε με άριστα από τη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου (1989-1992) με καθηγητή τον γλύπτη Γιάννη Μανιατάκο και την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας (1992-1997) με καθηγητές τους Θ. Πανουργιά στη γλυπτική και Κ. Ζιάκα στη σκηνογραφία. Υπήρξε υπότροφος του Πανελληνίου Ιερού Ιδρύματος Ευαγγελιστρίας Τήνου και του Ι.Κ.Υ. (1993-1995). Έχει εργαστεί στο Μουσείο Χατζηκυριακού-Γκίκα, στο Μουσείο Μπενάκη, στον Ι.Ν. Αγίας Θεοδώρας Άρτας, στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου Σάμου και στα αναστηλωτικά έργα στον Παρθενώνα. Από το 2012 έως το 2021 εργαζόταν στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηλείας ως υπεύθυνος εργαστηρίου συντήρησης Γλυπτών ενώ από το 2021 εργάζεται στο Επιγραφικό Μουσείο στο εργαστήριο συντήρησης. Συμμετέχει σε ομαδικές εκθέσεις. Είναι μέλος του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος και του Συλλόγου Γλυπτών. Επίσης είναι μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης Καλλιτεχνών-Συντηρητών ΥΠΠΟΑ.

Δήμητρα Μπακογιαννάκη

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Είναι απόφοιτος της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, καθώς και της Σχολής Κινηματογράφου Λ. Σταυράκου του τμήματος Σκηνογραφίας, και της σχολής Γραφικών Τεχνών και Διαφήμισης "DEUTSCHES COLLEGE FÜR GRAPHIK UND DESIGN". Στην ΑΣΚΤ παρακολούθησε με επιτυχία: Από το 2008-2016 Γ' Εργαστήριο Ζωγραφικής, Εργαστήριο Νωπογραφίας και Φορητής Εικόνας, ειδικά μαθήματα για την Διδασκαλία της Τέχνης, καθώς και το Β' Εργαστήριο Χαρακτικής όπου εκπόνησε την διπλωματική της εργασία τον Ιούνιο του 2016 με τίτλο "Αχνάρια" και αποφοίτησε με άριστα. Έχει συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις του Β' Εργαστηρίου Χαρακτικής της ΑΣΚΤ και συνεχίζει να παρουσιάζει έργα της, σε θεματικές ομαδικές εκθέσεις σε γκαλερί και κέντρα πολιτισμού της Αθήνας. Εργάζεται στο Υπουργείο Πολιτισμού ως Εικαστικός, όπου ασχολείται με την σχεδιαστική αποτύπωση αρχαιολογικών αντικειμένων και με μουσειακά έργα, καθώς και με διερευνητικές εργασίες με θέμα τη Χαρακτική και τις Αρχαιότητες από την Προϊστορία έως σήμερα. Είναι μέλος του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας.

Αλέξανδρος Νίκας

Γεννήθηκε στη Βόρεια Ήπειρο το 1967. Σπούδασε μνημειακή ζωγραφική στην Ακαδημία Καλών Τεχνών των Τυράνων. Μετά τις σπουδές του εγκαταστάθηκε στην Κέρκυρα όπου δραστηριοποιήθηκε έντονα στα εικαστικά δρώμενα του νησιού, εκθέτοντας έργα του σε πολλές ομαδικές και ατομικές εκθέσεις. Είναι μέλος της Ένωσης Κερκυραίων Εικαστικών. Το 1997 μετακομίζει μόνιμα στην Αθήνα όπου ζει και εργάζεται μέχρι σήμερα. Την ίδια χρονιά λόγω των γνώσεων και της ενασχόλησής του με την Βυζαντινή Τέχνη τοποθετείται δάσκαλος αιογραφίας και ζωγραφικής στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Καισαριανής, στην Αθήνα όπου παρέμεινε για 10 χρόνια. Το αρχαιολογικό σχέδιο θα κεντρίσει το ενδιαφέρον του και θα του ανοίξει μια νέα προσωπική δημιουργικότητα. Από το 1997 έως και σήμερα, πρώτα ως μέλος του προσωπικού του Οργανισμού Ανέγερσης Νέου Μουσείου Ακρόπολεως και μετέπειτα στο δυναμικό του Μουσείου Ακρόπολης είχε την ευκαιρία να ασχοληθεί εκτενώς με το αρχαιολογικό σχέδιο. Επίσης, δραστηριοποιήθηκε στην σχεδιαστική αποτύπωση της ανασκαφής για την ανέγερση του Νέου Μουσείου Ακρόπολης. Τα τελευταία χρόνια καλύπτει μία γκάμα από σχεδιαστικές – εικαστικές παρεμβάσεις των όλο και αυξανόμενων αναγκών του Νέου Μουσείου Ακρόπολης. Είναι μέλος του Εικαστικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Διονύσιος Νινιός

Είναι εικαστικός και συντηρητής έργων τέχνης και αρχαιολογικών ευρημάτων. Στην ΑΣΚΤ μαθήτευσε στο εργαστήρι του Χρόνη Μπότσογλου, από όπου αποφοίτησε με βαθμό άριστα. Εργάζεται στο Υπουργείο Πολιτισμού επί σειρά ετών, συμβάλλοντας με τις ιδιότητες του συντηρητή και του εικαστικού, στη συντήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων και έργων τέχνης σε όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό (ΕΑΜ, Άγιο Όρος, Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, Δημοτικές Πινακοθήκες, Ιερές Μονές, περιφερειακά Μουσεία και αρχαιολογικοί χώροι κτλ). Έχει λάβει μέρος σε ομαδικές εκθέσεις σε όλη την Ελλάδα..

Τερψιχόρη Ξανθοπούλου

Γεννήθηκε και ζει στην Θεσσαλονίκη. Φοίτησε στην Σχολή Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με δασκάλους τον Μίμη Κοντό και τον Βαγγέλη Δημητριά. Αποφοίτησε το 1998 και συνέχισε τις σπουδές της στο Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης, στο προπαρασκευαστικό τμήμα του διδακτορικού προγράμματος, από όπου πήρε ερευνητική επάρκεια. Από το 1996 έως και σήμερα έχει παρουσιάσει έργα της σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό. Από το 2000 εργάζεται στο Υπουργείο Πολιτισμού ως Εικαστικός στις Εφορείες Αρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης, Ημαθίας, Πέλλας και Χαλκιδικής και Αγίου Όρους. Έχει ασχοληθεί με την σχεδιαστική αποτύπωση ανασκαφών και αρχαιολογικών ευρημάτων, έχει φιλοτεχνήσει ζωγραφικές αναπαραστάσεις εποπτικού υλικού περιοδικών και μόνιμων εκθέσεων, έχει ασχοληθεί με την γραφιστική και εικαστική επιμέλεια ενημερωτικού και εκπαιδευτικού έντυπου υλικού (αφίσες, μπάνερ, κατάλογοι, πινακίδες χώρων, υλικό μουσειοβαλίτσας) καθώς και με προτάσεις, σχεδιασμό και υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων και εκδηλώσεων. Έργα της βρίσκονται σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές καθώς και δημοσιευμένα σε καταλόγους εικαστικού και αρχαιολογικού περιεχομένου. Είναι μέλος της Ένωσης Καλλιτεχνών - Συντηρητών του ΥΠΠΟΑ, μέλος και εν ενεργεία αντιπρόεδρος του Συλλόγου Αποφοίτων της Σχολής Καλών Τεχνών Θεσσαλονίκης και μέλος του Εικαστικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Παναγιώτα Πιτσιρή

Γεννήθηκε στην Πάτρα. Σπούδασε Καλές τέχνες με εξειδίκευση στη Γλυπτική (BA HONS) στο West Surrey College of Art and Design, Farnham, Surrey. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές (Master of Arts) σε Γλυπτική Συγκεκριμένου Χώρου στο Wimbledon School of Art, University of Surrey. Επίσης σπούδασε Συντήρηση Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης στο ΤΕΙ Αθήνας και είναι υποψήφια διδάκτωρ στο ΕΜΠΑ. Έχει διδάξει σε εργαστήρια σχεδίου και ζωγραφικής για παιδιά κυρίως στην Αγγλία και έχει σκηνογραφήσει για τη θεατρική Ομάδα του Δήμου Ν. Φιλαδέλφειας. Είναι μέλος του Ιδρύματος Γκουτζίεφ και έχει υπάρξει μέλος της θεατρικής ομάδας Ρόδα για πέντε συνεχόμενα έτη. Έχει πραγματοποιήσει τέσσερις ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε πλήθος ομαδικών εκθέσεων. Έχει διακριθεί σε διαγωνισμούς γλυπτικής στην Αγγλία ενώ έργα της βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές. Σήμερα ζει και εργάζεται στην Αθήνα ως Γλύπτρια - Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων στο Υπουργείο Πολιτισμού, στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλεως Αθήνας. Επίσης είναι Πρόεδρος της Ένωσης Καλλιτεχνών-Συντηρητών Υπαλλήλων Υπουργείου Πολιτισμού. Το σχέδιο είναι συνήθως το πρώτο στάδιο της δημιουργικής της διαδικασίας. Με διάφορες τεχνικές και υλικά μετατρέπει το ένστικτο, τα συναισθήματα και τις σκέψεις της σε έργα τέχνης.

Νικόλαος Σφήκας

Σπούδασε Αρχιτεκτονική Εσωτερικού Χώρου, Ζωγραφική και Χαρακτική στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Helwan Καΐρου. Εκπόνησε τη διδακτορική διατριβή του στη Σχολή Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Επιμελήθηκε εσωτερικούς χώρους μουσείων και εκθέσεων. Το 2011 τιμήθηκε το Μουσείο Αιανής Κοζάνης, το οποίο σχεδίασε, με το βραβείο The European Museum of the Year Award (EMYA). Έχει γράψει λευκώματα, μελέτες και έχει αρθρογραφήσει σε περιοδικά. Το 1994 επινόησε το Ρέτρο-σαχ όπου αναπτύσσει μια θεωρία για τη μεταφυσική διάσταση ζωγραφικής και σακαίου. Το 2021 βραβεύθηκε από την Ακαδημία Αθηνών το βιβλίο του με τίτλο Αλεξάνδρεια από τον Καβάφη στον Μ. Αλέξανδρο, Ιστορία και Αρχιτεκτονική, Δυο ελληνικά τετράγωνα, 2018. Έχει στο ενεργητικό του 27 ατομικές εκθέσεις ζωγραφικής και χαρακτηριστικές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και έχει βραβευτεί επανειλημμένα. Το όνομά του συμπεριλαμβάνεται σε εγκυκλοπαίδειες και σε λεξικά. Έργα τέχνης του κοσμούν ιδιωτικές συλλογές και πινακοθήκες.

Αντώνης Τριανταφύλλου

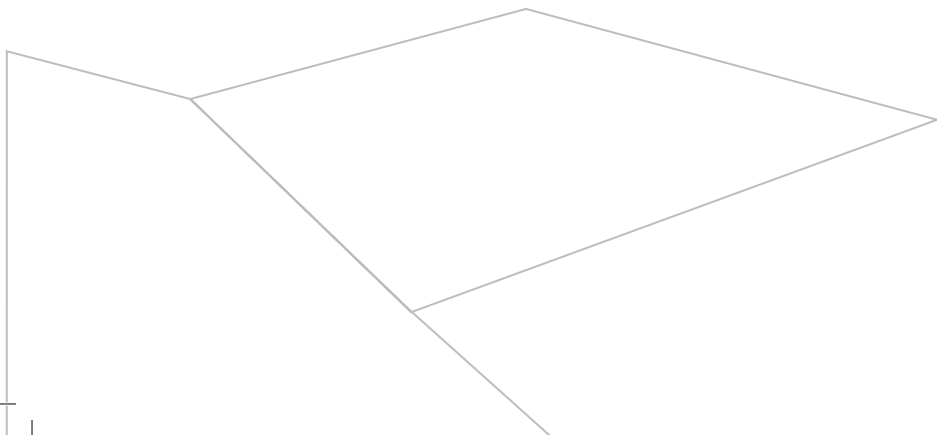
Γεννήθηκε το 1972 στην Αθήνα. Το 1997 κατόπιν εσωτερικών εξετάσεων εισάγεται στη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του λαμβάνει τρία βραβεία για την απόδοση του στην τέχνη. Το 2000 εισάγεται με υποτροφία στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας. Φοιτά στο Α΄ Εργαστήριο γλυπτικής με δάσκαλους τον Θόδωρο Παπαγιάννη και κατόπιν τον Νίκο Τρανό. Παρακολουθεί όλα τα εργαστήρια υλικών και τα κατ' επιλογήν εργαστήρια φωτογραφίας, σκηνογραφίας, πολυμέσων – υπερμέσων . Ολοκληρώνει τις σπουδές του το 2006 με άριστα (29/30) και παρουσιάζει την πτυχιακή του εργασία στην αίθουσα τις ΑΣΚΤ «Νίκος Κεσσανλής». Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από το τμήμα εικαστικών σπουδών της ΑΣΚΤ. Έχει λάβει μέρος σε σειρά εκθέσεων, συμποσίων Γλυπτικής και Workshops τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Από το 2002 εργάζεται σε κεντρική Διεύθυνση του ΥΠΠΟΑ με αντικείμενο την έρευνα και εκτέλεση, εργασιών αποκατάστασης σε γλυπτά και αρχιτεκτονικά μέλη, μνημείων και έργων τέχνης ανά την Ελληνική επικράτεια. Είναι τακτικό μέλος σε δύο επιτροπές στο ΥΠΠΟΑ. Μέλος ΔΣ της Ένωσης Καλλιτεχνών – Συντηρητών Υπαλλήλων ΥΠΠΟ και ενεργό μέλος μεταξύ άλλων του ΕΕΤΕ και του Συλλόγου Εικαστικών Μεσογαίας. Έργα από την προσωπική του δουλειά κοσμούν δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές.

Αντώνης Φουκαράς

Γεννήθηκε στο Αγρίνιο Αιτωλοακαρνανίας το 1979. Είναι απόφοιτος της Σχολής Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου και επίσης απόφοιτος του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στη Φλώρινα με κατεύθυνση τη ζωγραφική. Έχει παρακολουθήσει μαθήματα ζωγραφικής, γλυπτικής, μαρμαρογλυπτικής, γραμμικού σχεδίου, ιστορίας της τέχνης καθώς και εργαστήρια εφαρμοσμένων τεχνών όπως ψηφιδωτό, φωτογραφία, διακοσμητικές και γραφικές τέχνες και πολυμέσα. Το 2000 συμμετείχε στην πρώτη του ομαδική έκθεση εικαστικών τεχνών στον δήμο Ασκληπείου του Νομού Αργολίδος. Έχει συμμετάσχει σε 14 ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα.

Χρύσα Φωτιάδου

Είναι απόφοιτος του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ, με κατεύθυνση τη ζωγραφική και του Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης της Σχολής Γραφικών και Καλλιτεχνικών Σπουδών του ΤΕΙ- Αθήνας. Εργάστηκε ως συντηρήτρια αρχαιοτήτων από το 1992 έως το 2019 στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, στην ΙΣΤ΄ ΕΠΚΑ και στην Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Β. Ελλάδας. Εστίασε το επιστημονικό της ενδιαφέρον στη χρήση της τρισδιάστατης και της ψηφιακής τεχνολογίας στον πολιτισμό και δημοσίευσε τα αποτελέσματα πολλών εφαρμογών σε περιπτώσεις συντήρησης, έκθεσης και παρουσίασης αρχαίων αντικειμένων. Από τον Μάρτιο του 2020 εργάζεται ως εικαστικός στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης όπου, στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του, σχεδιάζει και υλοποιεί ψηφιακές υλικές- αισθητικές δράσεις για το κοινό κάθε ηλικίας στο διαδίκτυο και εκπαιδευτικές δράσεις στον χώρο του μουσείου. Έχει συμμετάσχει σε ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, στην εγκατάσταση εκθέσεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό καθώς και σε ομαδικές εκθέσεις.

Συντελεστές έκθεσης

Συνδιοργάνωση έκθεσης:

Ένωση Καλλιτεχνών - Συντηρητών Υπαλλήλων Υπουργείου Πολιτισμού και Επιγραφικό Μουσείο

Οργάνωση:

Διοικητικό Συμβούλιο Ένωσης Καλλιτεχνών-Συντηρητών Υπαλλήλων ΥΠΠΟ

Πρόεδρος Παναγιώτα Πιτσιρή, Αντιπρόεδρος Νικόλαος Σφήκας, Γενική Γραμματέας Σοφία Φλούδα, Ταμίας Ανδρέας Κοντολής, Ειδικός Γραμματέας Αντώνης Τριανταφύλλου, Μέλη Δημήτρης Μαστορόπουλος, Ιωάννα Βλάχου.

Γενικός συντονισμός: Παναγιώτα Πιτσιρή

Επιμέλεια έκθεσης: Νίκη Πατασπύρου

Γραφιστικός σχεδιασμός: Αιμίλιος Τζήρος

Φωτογραφίες: Γιώργος Πλούμπης

Ψηφιακή επεξεργασία: Ανδρέας Κοντολής

Εγκατάσταση έργων τέχνης: Νίκος Ιανazzo, Ανδρέας Κοντολής, Δημήτρης Μαστορόπουλος

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα: Παναγιώτα Κακύρη

Τεχνική υποστήριξη: Επιγραφικό Μουσείο

Συντελεστές από το Μουσείο: Αθανάσιος Θέμος, Ιωάννα Βενιέρη, Κατερίνα Χόινα, Θεόδωρος Μαυρίδης, Δημήτρης Μαστορόπουλος

Ευχαριστούμε το Π.Π.Ι.Ε.Δ., το Μουσείο Μικρασιατικού Ελληνισμού «Φιλιά Χαϊδεμένου και τους ανθρώπους του για την εμπιστοσύνη και τη συνεργασία καθώς επίσης το φυλακτικό προσωπικό για τη φύλαξη και τη λειτουργία του χώρου.

Επίσης, θερμές ευχαριστίες σε όλους όσους βοήθησαν για την πραγματοποίηση της έκθεσης.

Διάρκεια έκθεσης
2 Μαΐου - 2 Ιουνίου 2023

Εγκαίνια
18 Μαΐου 2023

Δευτέρα έως Παρασκευή 9:00 - 14:00 και 18:00 - 21:00

